

POPULÄRVETENSKAPLIG SAMMANFATTNING (kan även även bifogas som bilaga)

Organisationens namn

Gård & Djurhälsan

Projekttitel

Tuberkulos – övervakning av alpacka

Sammanfattning

Antalet alpackor i Sverige fortsätter att öka, näringen bedömer att alpäckapopulationen ligger någonstans mellan 3-4000 djur. Många nystartade små besättningar etableras och de större besättningarna fortsätter att bedriva avel och har under tidigare år importerat flera djur och det sker fortfarande en hel del importer.

Sjukdomen tuberkulos finns idag i många av de länder vi importerar alpäckor från, bl.a. Storbritannien, där bovin tuberkulos konstaterats även hos vilda djur såsom grävling. Testmetoderna för bovin tuberkulos har förbättrats under de senaste åren, men äldre importerade djur utgör fortfarande en risk eftersom sjukdomen kan ha en mycket lång inkubationstid och därmed kan importerade djur blivit diagnosticerade som friska trots att de kan vara infekterade. Staten har historiskt genomfört omfattande arbete för att bekämpa sjukdomen och förebygga smittspridning bland nötkreatur. Under 80-talet importerades hjortar som hade smittan med sig vilket medförde ett omfattande saneringsarbete under början av 90-talet hos hägnad hjort.

Näringsen, Jordbruksverket, SVA och Gård & Djurhälsan är därför överens om att ett kontrollprogram för bovin tuberkulos hos alpäckor behövs, för att förhindra en nationell smittspridning och ha en form av övervakning för sjukdomen i Sverige.

Djurägarna som vill ansluta sig till programmet får kontakta Gård & Djurhälsan och anmäla sitt intresse. Administratör för programmet skickar då ut förbindelse och en blankett för senaste årens djurkontakter till djurägaren, som får fylla i och returnera detta. Därefter skickas provtagningsmaterial, veterinärintyg, och provtagningsinstruktion ut till djurägaren som kontaktar sin egen besättningsveterinär för provtagning. Proverna skickas därefter till SVA som skickar dem till analyslaboratorium på Irland.

Testmetoden som numera används, Enferplex 4, är mer tillförlitlig än tidigare metoder. Dock finns det ingen 100 procentig testmetod för sjukdomen annat än obduktion, det är endast då som bakterien kan isoleras. De äldre testmetoderna (hudtest) var mer labila och kunde bli positiva trots att bakterien inte fanns. Detta resulterade i att djur som blivit positiva avlivades men vid obduktion kunde ingen sjukdom fastställas. Av denna anledning har många djurägare varit lite avskräckta från att gå med i programmet av rädsla för att det ska dyka upp testpositiva djur som avlivas, men med Enferplex 4, så är förtroendet större för att det inte skall förekomma falskpositiva resultat. Om det vid en provtagning skulle bli ett testpositivt svar på något djur, så isoleras besättningen eller gruppen med djur, och proverna tas om efter 90 dagar, för att utesluta falskpositiva resultat.

Efter den tröga starten för programmet, med dels en lång förberedelsestid innan programmet satte igång, men även en lång uppstart av programmet på grund av misstro gentemot provtagningsmetod så har nu allt fler besättningar anmält sig till programmet och tagit prover. Detta är en positiv trend som verkar hålla i sig och ju fler besättningar som provtar desto större tilltro blir det för programmet.

Provtagningarna

	2015	2016
Antal besättningar som anslutit sig	27	42
Antal provtagna djur	350	394

Samtliga prover har analyserats med negativt testresultat.